

1. Te tono tangata ki Ingarangi, ki te kawē i nga mate o te Maori ki te aroaro o te Kuini. (Tera ano e pata he kupa ma matou mo tenei whakawaro. - Etitia). 2. He kōhi moai mo te haere. 3. He whakatikatika i te Pire Poriri. 4. He tono tangata kia haere ki te whakawaro i a ratou take ki nga tikiwa Maori.

NGA KAIPUKE PAKARU.

Kei te ruka etahi pukeha i nga taonga o motu ia te "Tahimania," te tima i pakaru ki te Mahia i te tau 1837. Ko ta ratou (tinu) whai kia kitea e ratou etahi taonga kōura, hiriwa. He mahi ano nga mea kua tata e ratou. E kiia ana kai te tu pai tohu taua kaupuke i te take o te moana. Ko tetahi korero kia whakawangia taua kaupuke. -- He aroha te pa karutanga o te "Loch Sloy," he kaupuke haka, ki tetahi motu iti i Ahitereiria. E 30 nga taungata i mate, e whai ana i nga mureh i tokotoru o taua hunga tokowhiri i taua whakamau ki te kainga ote kaiaia ote whare-mati, ko tatali o ratou i whakarewa, no muri ka kitea kua mate. Ko Nikora te kapa o te taua kaupuke, he tino tangata Karaitiana. Korohi te kaupuke he nui o te kōhanga ana ki ana i Timara. I tetahi tau ake nei e toru rawa nga kaupuke i pae ki Timara i te marangai korohi. I te rerenga mai o te "Mavis" o 20 nga tau, i Akarana ki Poneke, paea ana te marangai ki te Mahia, oira kaore i pakaru he wahuariki te u ki tetahi wahi kihiiri poto nei. No muri ka toia e te Waka ki te moana, a ka pueitia ki Nepia hanga ai te takere. He waha ano no te puna ki te haere i te Mauna-nui-Kiwa. Ko tetahi o nga tina tina nui o te "Uniana" ko Tekapo e 2439 tau i pakaru ki tetahi wahi e tata ana ki Pukekōhanga. E rima tina i whakamatau ki te tokiwa ana i puna-kua, a hokema ana mo te 2200. Me mau te marangai i te wika tauaro o Mei. I a te Takapuana e whakatapoko ana ki te wahuporo Poneke ka akina e te ngaru pakaru kōura nga poti, kōtahi te heramāna i whina ki te moana a ngaro tonu atu. Whano kua ka mate hoki te mate tuatahi. I ringitia ete Rotorua raua ko te Haupiri he hira hei whakamānau i te moana. Ko te Ohau, he tina no te Uniana e 700 tau i totouhi a kahore rawa he morehu o nga tangata. I rere mai i Kereimāta ki Otakou. I hiahia ano te kapene ki te ahua ma te taha o te Waipounamu ki te taunga ma te taha ruru etia i te meneti whakamutunga ka kōura ete mate kia haere ma te tai rawhiti. Te kitenga whakamutunga ia te Ohau i waho o Waikato e riri ana ki te hau ki te marangai. I te kaha ote ngaru eke ana ki te tili ote tūmā. I wehi pea te kapene ki te huri kei hupiroki. I haere he tina ki te kimi haere i a te Ohau a kore rawa i kitea. It 28 o nga ra

i tangi kōtao nga kaupuke mo te Ohau, ara i tohu mate te tare a nga kara. Kua kitea etahi marumara o te Ohau ki Porangahau, mo taua ingoa i runga i nga poti. I te haere nga mai o te Paris he tina nui rawa atu, i Ingarangi, ki Amerika, ka u ki runga ki tetahi toka ki te taha whakawaro o Ingarangi, a pakaru tonu atu. E 400 nga pahiri i ora kōtao. Ko tenei ano te toka i tutuki ai a te Mohikema (Mohigan) i tera tau. -- I te whakawhiti nga mai o te Perthshire i Pohakama, he tina nui ka 15 nga ra ki te moana a kaore ano kia u nui. I mea te tangata kua mate oira kua rawa rawa o a kite nga e nga kaupuke hera. I whai tonu kōura. He mahi nga tina kei te rapa a ka re ano kia kitea. He utu nui ma te tino kōta. Na te kaupuke hera i mau mai he waka na tetahi ta-mati he pahiri he mea mai ki tonu kōka kei awa ngawanga tera ratou e u o a nui. Hei tera taunga mohiotia ai te oranga o matangai nui o te Perthshire.

NGA TUPAPAKU.

Korohi te tangi o Waikato mo te matenga o Te Ta-whia, he tiamutu no Mahuta, he mokopiri no Ta-whia. -- No tera marama ka mātā te wahi a te Hapuku ki Heretaunga. I taua pae ki te 10 o nga tau. Kua mate a te Pōkai tetahi o nga kawana o Niu Tirenī, ki Ingarangi. I kiia te nuinga ana moiri e 550 tau. Ko tenei tino whakaro mo N. Tirenī, a wahi fiti he me nga wahi punga-punga, tera mo e tata te mahi hei tupuranga kai a ko tōtahi tōkoro mo tenei korohi ko te hinu whānau. Ko te 61 tenei o nga tau o te matenga o Te Matenga. No Mei 12th 1838, ka mate ia ki Pūmānā. -- No te 28 o nga ra o Mei ka mate a Karaitiana te Amaru ki Uawa. He tino tangatira ia no tonu iwi. Ko nga korohi mo te matenga o Mrs. Thorndon kei te tina o "Te Pipiwharauroa."

"KUI! KUI! WHITIWHITORA!"

Nga Eritia o Te Pipi ko Rev. Perera A. Peneti, Nelson, me Reweti T. Mokena Kohere, Te Rau, Gisborne. -- Ki te hiahia te tangata ki te pepa mo tonu kia taua. Kei a koe te whakaro mo te rahi o taua aroha. -- Ko te hiahia he whakawaro i te mau iwi. Ki a aroha kua ma mau ko te mahi i te pepa kua e tukua ma te tangata e uia he pepa mau; ehara tena i te whakawaro tangatira. Me tuku mai i te poti moiti. He whakatauki ma te pakeha, "Reading makes a full man," ara ma te korero pūkapa ka ranea ai (nga whakaro o) te tangata.